

'AMERIKA NE BO ŠLA V VOJNO!'

... Predsednik je govoril na radio

ROOSEVELT PROTI PROPAGATORJEM

Sinoči je predsednik Roosevelt v svojem govoru na radio rekel, da Amerikanci, četudi so v resnici nevtralnimi, v mislih ne morejo biti nevtralni. Toda rekel je, da je nesramno, ako kdo trdi, da ima ameriška vlada namen poslati svoje vojake na evropsko bojišče.

AMERIŠKO LJUDSTVO MIRNO PRESOJA DOGODKE

Ko je ponovno zatrdil, da je dežela nevtralna in da se ne mara vmešati v vojno, je dodal:

"Da bi mogli biti nevtralni tako v mislih, kot v dejanju, kot sem rekel prej, je nemogoče, kajti narod naše dežele, ki presoja stvari mirno in brez predobdkov, vsvari svoje mišljenje glede tekočih dogodkov na drugih celinah."

VARIL JE PO ŠČUVAČIH

Predsednik je zelo resno nastopil proti onim, ki nim, ki trdijo, da hoče iti Amerika v vojno ter rekel:

"V kongresu in izven njega smo slišali govornike, komentatorje in druge, trkajoč se na svoje prsi, ki so govorili proti temu, da bi poslali sinove ameriških mater, da se bojujejo na evropskih bojiščih."

"To brez obotavljanja označujem kot največjo prevaro v sedanji zgodovini. S tem hočejo namenoma postaviti namišljeno strašilo."

"Edina resnica je, da nikdo na odgovornem mestu v narodni vladi v Washingtonu, ali katerakoli državna vlada, ali krajevna vlada, ni nikdar v nobeni obliki priporočala, da bi bili sinovi ameriških mater poslani, da se bojujejo na evropskih bojiščih."

"Zaradi tega tako trditev označujem kot nesramno prevaro."

DVE NEVARNOSTI ZA DEMOKRACIJO

Tekom svojega nadaljnjega govora je predsednik rekel, da ste naslednji dve nevarnosti za demokracijo:

"Od strani onih, ki gredo prenažno in od strani onih, ki žele, da je vlada izročena v roke majhne skupine ljudi, ki so se izkazali v znanosti, ali pa v privatnem podjetju."

Glede prve skupine, je rekel, da zagovarja komunistično, ali pa fašistično obliko vlade, druga skupina pa da dela skoro isto, toda nezvestno.

Obe skupini pa nas prepričujejo, da je najboljša srednja pot.

POJASNIL JE BISTVO NAČEL

Predsednik Roosevelt je pojasnil štiri vrste načel z besedami:

"Radikalec je oni, ki ima obe nogi trdno postavljene — v zrak."

"Konservativec je oni, ki ima dve popolni nogi, pa se ni nikdar naučil hoditi."

"Nazadnjak je mesečnik, ki hodi nazaj."

"Liberalac je oni, ki vporablja svoje noge in roke na povelje svoje glave."

Amer. parnik odplul

SOVJETI SO UKAZALI, DA CITY OF FLINT TAKOJ ZAPUSTI PRISTANIŠČE

MOSKVA, 27. oktobra. — Ameriški tovorni parnik City of Flint, katerega je zajela nemška križarka "Deutschland" in katerega so nemški mornarji v poudeljek pripeljal v Murmansk, zopet pluje po morju pod ameriško zastavo.

Uradno poročilo samo pravi, da je bil parnik preiskán, nato pa mu je bilo ukazano, da takoj zapusti pristanišče.

Newyorški župan je povabil župane vseh vzhodnih ameriških mest na Svetovno razstavo in pred kratkim so se sestali na razstavi. Slika nam predstavlja na levi newyorškega župana Fiorello L. a Guardio in župana Martina Muhiča iz Forest City, Pa. Mr. Muhič je že zaporedoma župan 10 let in je doma iz Žužemberka na Dolenjskem.

Delavske vesti

Avtni mogotci in špijonaža

WASHINGTON, D. C., 25. okt. — R. J. Thomas, predsednik United Automobile Workers (CIO) je pri delavskem departmantu protestiral proti nameravanemu amandiranju postave za delavske odnose. V svojem protestu je tudi omenil, da se nekateri izdelovalci avtomobilov poslužujejo špijonov, kar je v očitem nasprotju z določbami delavske postave.

Chrysler dolži unijo sabotaze

DETROIT, Mich., 26. okt. — Herman L. Weckler, podpredsednik Chryslerjeve korporacije, je obdolžil United Avtomobile

bile Workers unijo (CIO) sabotaže. Izjavil je, da je uvedla unija sistematično in organizirano kampanjo, čije svrha je, kontrolirati posamezne delavce in jim zapovedati, kako naj vrše svoje delo in koliko naj producirajo. Unija skuša z vsemi močmi pretajami podrediti delavce svoji volji.

Število nezaposlenih

WASHINGTON, D. C., 24. okt. — Delavska tajnica Miss Perkins je večer izjavila, da je dobilo v raznih ameriških tovarnah med 15. julijem in 15. oktobrom 700.000 delavcev delo. Temu pa niso dala povoi vojna naročila, kajti izboljšanje vojna naročila, kajti izboljšanje

(Nadaljevanje na 2. strani)

Farmerji v New Yorku prete z bojkotom

Prekupci, ki nočejo plačati pogojne cene, ne bodo dobili mleka. V New Jersey bo mleko dražje.

ALBANY, N. Y., 26. okt. — Prebivalcem New Yorka ne bo manjkalo mleka, kajti večina kompanij se je odločila plačati farmerjem \$2.15 za sto funtov mleka. To ceno določa pogodba, ki je bila sklenjena po devet dni trajajoči stavki meseca avgusta.

Tiste kompanije, ki pa nočejo za sto funtov mleka več plačati kot \$2.08 in pol centa, bodo pa na slabo naštele. Farmerji jih bodo namreč bojkotirali in jih ne bodo več preskrbovali z mlekom. Do tega zaključka je prišla farmerska unija, kateri načeljuje Archie Wright.

Mnogo prekupčevalcev v St. Lawrence, Jefferson, Franklin in Herkimer okraju, ki so vztrajali pri stari ceni, se je že premislilo in so začeli plačevati nove cene.

TRENTON, N. J., 26. okt. — Državni urad za mleko namestila podražiti cene mleku in mlečnim izdelkom, da bodo farmerji in prekupčevalci nekoliko bolj na dobičku. Kvart mleka bodo podražili za pol centa. Sedaj ga prodajajo po štirinajst in pol centa.

Prekupčevalci varajo farmerje

Newyorški župan La Guardia je pozval poljedeljskega tajnika Henry-a A. Wallace-a, naj se zavzame za newyorške farmerje, katerim nekateri prekupčevalci nočejo plačati \$2.15 za sto funtov mleka, da si jim je bila ta vsota zajamčena po pogodbi, sklenjeni 22. avgusta.

Nekatere družbe, — je rekel župan, — varajo farmerje, ker jim plačujejo samo \$2.08½ za sto funtov mleka, dočim so odjemalcem mleko podražili, češ, da morajo farmerjem več plačevati.

Ko smo določevali ceno, — je nadaljeval La Guardia, — smo se sporazumeli, naj dobe farmerji za sto funtov mleka \$2.15. Ta vsota naj se v izrednem slučaju zviša oziroma zniža samo za en cent. Osemindvajset družb se drži pogodbe, za kar zaslužijo vso hvalo in priznanje. So pa tudi družbe, ki farmerje nesramno varajo in jim nočejo plačati več kot \$2.08½ za sto funtov mleka. Ljudem prodajajo mleko dražje kot bi ga smeli, poleg tega pa tudi dosti zaslužijo s presnim maslom in sirom.

Nezgoda v rovu v Ont.

Kirkland Lake, Ont., Can., 27. okt. — V zlatem rudniku, 3575 čevljev pod zemljo, je nastala strahovita razstrelba. Zasutih je bilo 6 kopačev, eden je bil ubit, trije pa so bili lahko poškodovani. Do sedaj so rešili tri kopače.

(Rojaki v Kirkland Lake, so naproseni, da bi nam kaj bolj na široko pisali o neizgodi. — Uredništvo.)

ŠE VEDNO HREPENE

LONDON, Anglija, 26. okt. — V kratkem bo odpotoval v Združene države nadvojvoda Robert Habsburški, brat "prestonaslednika" Otona, ter bo začel tam agitirati za obnovitev habsburške dinastije.

ZIVCI so odpovedali, ne pa motor

MUNCIE, Ind., 25. okt. — Nad tukajšnjim mestom sta 535 ur in 45 minut krožila v letalu 21 letni Melvin Baxter in 25 letni Robert McDaniels. Gazolin, olje in hrano so jima spuščali iz drugih letal. Ko sta pristala, je izjavil McDaniels: — Niti za milijon dolarjev bi tega ne ponovil. Motor je izborna deloval, toda nama so odpovedali žveci. Nog že nisva več čutila. Oči so naju strašno pekle. Najhujši so bili zadnji trije dnevi.

Prejšnji trajnostni rekord sta prekosila za 192 ur.

Pokojnina v Ohiji

CLEVELAND, O., 26. okt. — Izza časa prohibicije se ni bilo take politične borbe, kot je sedaj zaradi "ham - and - eggs" pokojninskega načrta, po katerem bi delavci, ki so dosegli 60. leto svoje starosti, dobivali \$40 do \$50 pokojnine na mesec.

O tem načrtu bodo volilci glasovali pri volitvah 7. novembra. Ta načrt podpira H. S. Bigelow, ki priporoča dodatek k ustavi pod geslom: "De-

nar je kot gnoj. Dober je samo če je raztresen."

Voditelj nasprotnikov tega načrta James L. E. Jappe, pravi, da bi s tem imela država \$350,000,000 izdatkov in bi vsled tega bil uničen vzgojevalni sistem, davki bi bili podvojeni, industrija bi bila preganana iz države in nastala bi plošna znešujava.

Država ima sedaj pokojnino po \$30 na mesec za potrebne ljudi, stare nad 65 let.

Iz Jugoslavije

Izgredi hrvaških dijakov

BEOGRAD, Jugoslavija, 27. oktobra. — Zagrebški vseučilišniki so vprizorili velike izgrede, pri katerih je bilo več oseb ranjenih. Vseučilišče je bilo takoj zaprto.

Policija je odkrila dijaški urad za propagando in so bili med vojaštvo poslani propagandni spisi, ki so imeli namen med vojaštvom porušiti disciplino.

Trgovska pogajanja

BEOGRAD, Jugoslavija, 27. oktobra. — Gospodarski razgovori med italijansko in jugoslovansko delegacijo, ki so se pričeli 17. oktobra, so bili sinoči končani s sporazumom, da ostane medsebojna trgovina na podlagi sedanjega klirirga.

Italija bo kupovala več lesa, toda nikakor ni pripravljena Jugoslaviji kaj popustiti njenega dolga v znesku 130,000,000 dinarjev. Ta vsota bo ostala kot rezerva za Italijo, da bo financirala inženirske in električne kontrakte, katere upa dobiti, ako jih zaradi vojne Nemčija ne more izvršiti.

O Dogovoru med Jugoslavijo in Ogrsko

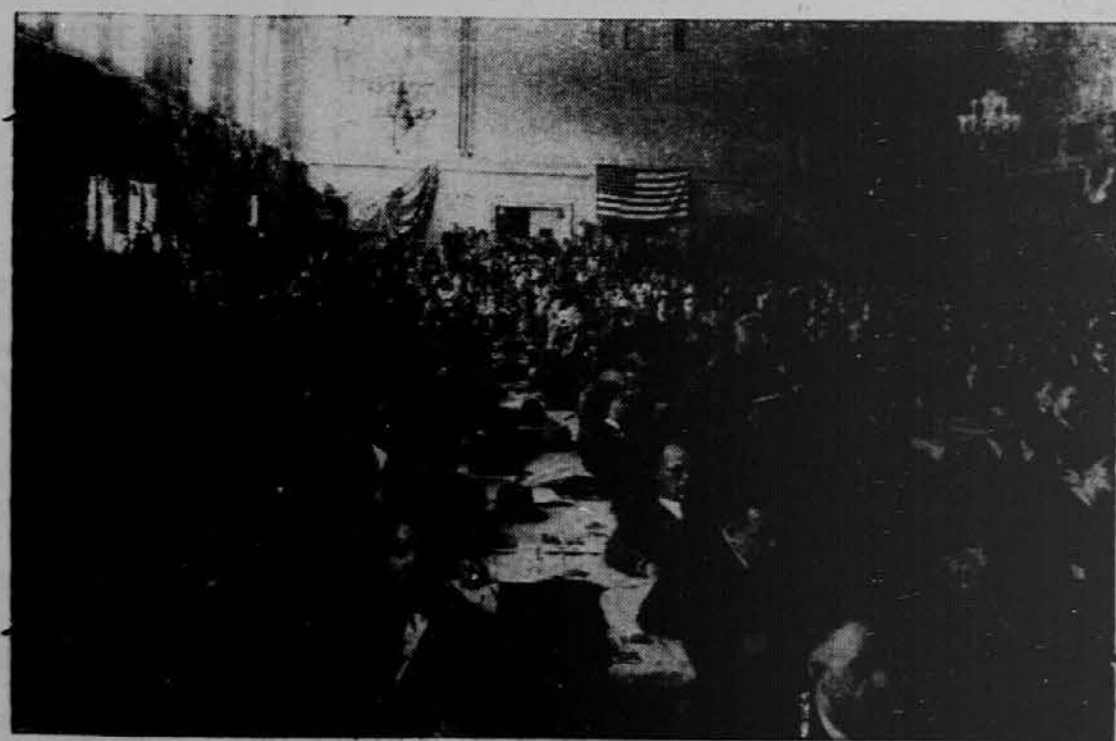
BEOGRAD, 22. okt. — J. K. — Na koncu tega leta poteče

naš trgovski in plačilni dogovor z Ogrsko, pa se je začelo delovati za sklenitev novega s posebnim ozirom dobrih prijateljskih odnosov z našimi sosedi pred očmi. Zategadelj je naš minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres podal dopisniku ogrskega uglednega lista "Pester Lloyd" posebno izjavo o ogrsko-jugoslovanskih ekonomskih odnosih, v kateri pravi med drugim tudi tole: Naše in ogrsko ekonomsko življenje se v mnogočem izpopolnjujeta. —

Ogrska trgovina je po naravi tako usmerjena, da se razvija preko naših jadranskih luk.

Zamena blaga med našo deželo in Ogrsko se vrši na podlagi trgovskega dogovora iz leta 1926, ki se opira na svobodno trgovino in klavzulo največje prednosti. S tem dogovorom je urejen tudi obmejni promet. Izpolnjen je bil leta 1936, z nekim sporazumom, ali ker je trgovski promet med tema našima deželama povečal in se bo očitno še dalje večal, je potrebno, da se izpopolni, in naša želja je to, da se odpravijo vse mogoče težkoče. Prihodnji sestanek jugoslov.-ogrške komisije mora rešiti vsa ta vprašanja o tem, kako bi se dosegla okrepitev in stalen razvoj naših vzajemnih trgovskih odnosov.

KONVENCIJA KONGRESA INDUSTRIJSKIH ORGANIZACIJ

Delegati na drugi konvenciji Kongresa industrijalne organizacije v San Francisco, Cali.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakat, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one full year in America	For New York for one year	\$7.00
For one full year in Europe	For one year in Europe	\$8.50
For one full year in Asia	For one year in Asia	\$9.00
For one full year in Africa	For one year in Africa	\$9.50
For one full year in Australia	For one year in Australia	\$10.00

Subscription Yearly \$5.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 5-1242

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebni časi. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

ALI SE BO ZGODOVINA PONOVILO?

Pred dvaindvajsetimi leti je divjala vojna v Evropi. Amerika je spočetka zavzemala stališče: — Sami naj se pobotajo med seboj. To je njihova vojna, ne moja.

Gluha je bila za vse prošnje in pozive zaveznikov. Ob izbruhu evropske vojne je bil Woodrow Wilson predsednik Združenih držav. Ko se je bližal njegov prvi termin konca, je bilo splošno mnenje, da je za deželo najbolje, če ostane Wilson še štirileta v Beli hiši.

Kampanja za njegov drugi termin se je vršila pod geslom: — Izvolite ga, kajti po njegovi zaslugi se Ameriki ni bilo treba vmešati v vojno.

In res je bil izvoljen. Završilo se je pa nekaj obžalovanja vrednih dogodkov, predvsem potop "Lusitanije". Ameriški kapitalisti so zahrepeneli po velikih dobičkih. Organizirali so izborni in splošno kampanjo, čije posledice je bil vstop Amerike v vojno.

Ameriški narod je začel doprinasati žrtve. Šlo je pač za znano demokracijo. Imeli smo dneve brez mesa, brez kurjave in brez belega kruha. Ameriškim ženskam je bilo naročeno plesti tople nogavice in jopice za vojake. Vojna je terjala od ameriških mater može in sinove. Nekaj državljskih svobodnih je bilo začasno odpravljenih. Ameriška industrija in ameriška zakladnica sta bili zaveznikom na razpolago. Ameriške ladje so vozile v Evropo ameriške vojske, živila in vojne potrebščine. Vstop Amerike v vojno je bil za Nemčijo moralni in materialni poraz. Zavezniki so zmagali v prvi vrsti z ameriško pomočjo.

In ko je bilo enkrat vse končano, kakšne hvalečnosti so bile deležne Združene države?

Zavezniki so začeli smešiti Ameriko, čes, da se je prepozno vmešala v vojno, da je prišla na pomoč, ko je bilo že itak vsega konec.

Za prevoz ameriških vojakov na francoskih in angleških ladjah je bil predložen Ameriki račun.

Anglija in Francija sta računali Ameriki za prevoz trupel ameriških vojakov.

Za pokopališča, na katerih so pokopane ameriške žrtve svetovne vojne, je Francija predložila Ameriki račun.

Za prehrano ameriških vojakov na francoskih tleh je morala plačati Amerika.

Taka je bila hvaležnost zaveznikov, za čijih rešitev je žrtvovala Amerika svojo kri in svoj denar.

Tudi zdaj, ko zopet divja vojna v Evropi, stegajo proti nam svoje proseče roke.

Zaenkrat bi se zadovoljili z ameriški vojnimi potrebščinami.

Ko bi jim pa začela vreti voda v grlo, bi prosili za ameriško vojaško pomoč.

DELAVSKE VESTI

Nadaljevanje s 1. strani.)

nje je opaziti izza spomladaj Največ delavcev je dobilo delo med 15. avgustom in 15. septembrom, namreč 300.000. Meseca oktobra so posebno je-klarne in tekstilne tovarne zaposlile precej novih moči.

Green pri Murphy-ju

WASHINGTON, D. C., 25. okt. — Generalni pravnik Fr. Murphy je sprejel včeraj v avdijenci delegacijo Ameriške delavske federacije. Delegacija je zajamčila, da preiskava njegovega departmanta nikakor ni uspešna proti delavstvu v stabilni industriji. Delegacija je našeloval predsednik Federacije William Green, Pri generalnem pravniku so bili delavski zastopniki naj-eno uro.

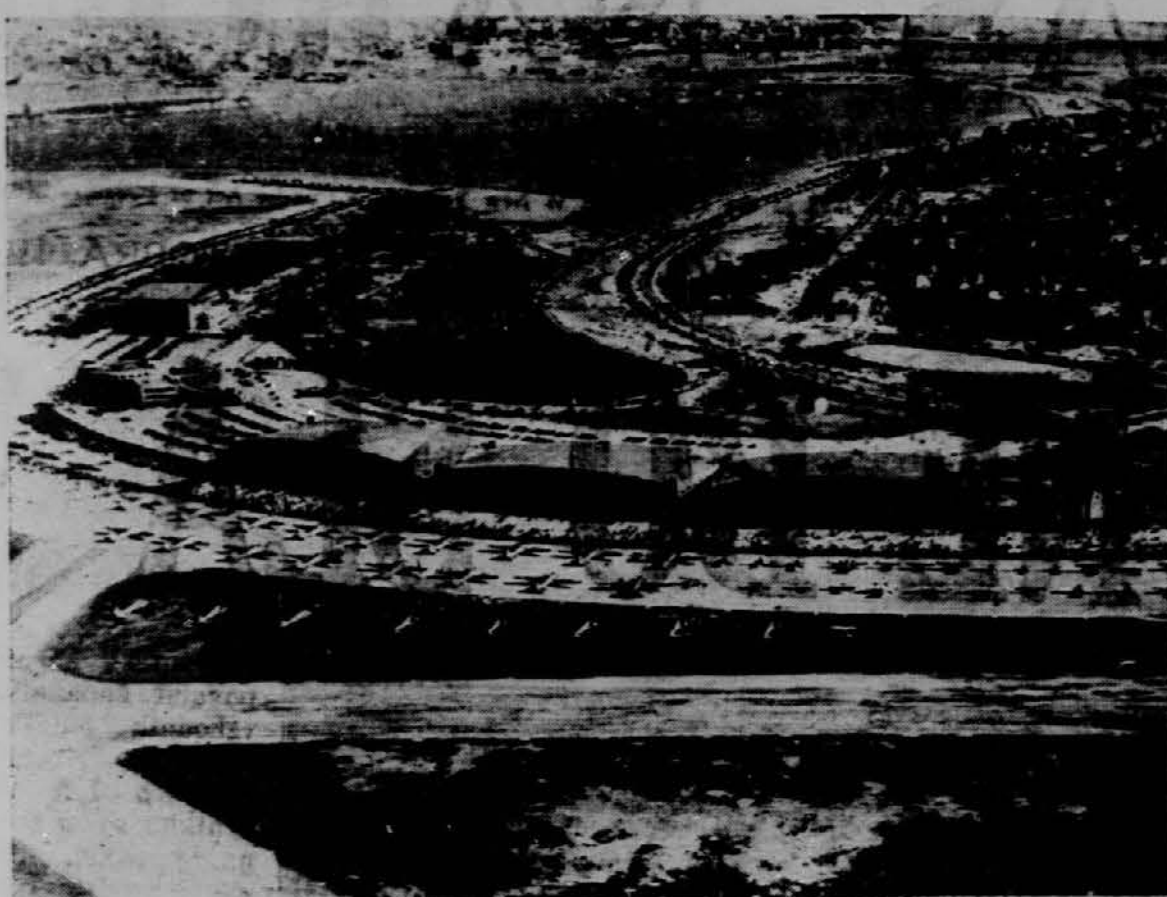
Podjetniki so proti vojni

CHICAGO, Ill., 25. okt. — Sinoči je William S. Knudsen, predsednik General Motors Corporation, odločno zavrnil govornice, da ameriški industrialci hrepene vojni, čes, da jim bo prinesla velike dobičke. — Ameriška industrija je proti vojni, — je povdarjal. — Zdrav razvoj industrije je možen edino v mirnem času.

Listnica uredništva.

J. Z., Naylor, Mo. — Ko so v Washingtonu delali postavo za starostno pokojnino, niso gledali zavarovalne farmerjev ničesar sdelali. Delavci plačajo v posebni fond od tedenskih plače pristojbine za pokojnino v 65. letu.

ENO NAJVEČJIH SVETOVNIH LETALIŠČ

V nedeljo je bilo slovesno otvorjeno eno največjih letališčna svetu v North Beach v Queens okraju. Letališče je veljalo \$40,000,000 in odgovarja vsem potrebam letalstva.

25 milijonov bajonetov

Brali smo večkrat in še vedno beremo, da moreta Nemčija in Italija postaviti na noge armado, ki šteje 25 milijonov mož ali — kakor pravijo častniške agencije — 25 milijonov bajonetov. Bedimo popolnoma nepristranski in pomislimo, če je to mogoče:

Italija in Nemčija imata skupaj nekaj nad 120 milijonov prebivalcev. Vse kot polovica pride na ženske; ostane za moške recimo 60 milijonov. Moških do 18. leta in nad 50. leto je polovica, torej okoli 30 milijonov. Ostane 30 milijonov in ti naj so skoraj vsi vojaki. Kdo bo delal na polju, kdo v tovarnah, kdo bo vozil železnice, kdo bo v uradih itd? Torej je armada 25 milijonov mož nekaj popolnoma nemogočega. Vojaški krogi pravijo, da je maksimum, kar se more mobilizirati, 12 odstotkov prebivalstva, v našem primeru torej nekaj nad 14 milijonov. In še ti niso vsi direktno za borbo namenjeni. Če bi veljala gorja številka, da šteje armada približno petino prebivalstva, potem bi mogel postaviti britanski imperij vsemi kolonijami armado 90 milijonov mož. Francija s kolonijami 20 milijonov. Združene države 26 milijonov. Rusija 42 milijonov. Japonska s Korejo 18 milijonov. Romunija skoraj

8 milijonov. Jugoslavija 3 milijone itd. Postavimo na eno stran Italijo, Nemčijo in Japonsko, dobimo 43 milijonov, dočim bi na drugi strani na Britanski imperij, Francijo, Rusijo, Turčijo in Romunijo prišlo 167 milijonov mož, ne računajoč Združene države. Ostanimo nekaj nad 25 milijonov, za drugo pa nad 95 milijonov, brez Združenih držav, kojih 12 odstotkov zmora skoraj 16 milijonov. Sicer se vse te množice ne dajo tako mobilizirati, kakor pri osrednjih evropskih državah, a vendar!

Pri vsem tem se pa seveda prav nič nismo ozirali na nafto, na bombaž, baker, žito, volno itd.

Torej moramo biti pri branju raznih števil zelo previdni in ne smemo vsa tako verjeti.

V Nemčiji silno primanjkuje delovnih moči, zlasti v poljedelstvu. Tako je prisiljena zaposlovati inozemce. Letos je tam zaposlenih 37.000 Italijanov, 15.000 Jugoslovancev, 12.000 Madžarov, 5.000 Bolgarov, 4.000 Holancev in neznano, na gotovo zelo veliko število Čehov, govorijo da čez 60.000.

Poraba železa je v Italiji v čistem letu zelo omejena. Tako se na primer ne sme porabljati železo za vrtno ograjo in podobno.

ORGANIZACIJA VOHUN-SKE SLUŽBE.

Vohunska služba imajo smotno organizirano vse države na svetu. S pričetkom vojnih sovražnosti v Evropi, so prevzeli važno vlogo tudi vohuni, ki že v mirnem času prav za prav bijejo podtalni boj z državami, glede katerih hoče biti sosedna ali katera druga država informirana o celotnem dogajanju.

Sodoben vohun se zanima prav za vse na področju, ki mu je dodeljeno. Zanima ga tuja armada, pomorska sila, letalstvo, industrija, finančno stanje itd. Vohuni opravljajo svojo službo v vseh socialnih plasteh, med delavstvom, obrtniki, trgovci in v najbolj ekskluzivnih krogih. Zato opravljajo vohunske službe ljudje iz najrazličnejših izobrazbo in iz najrazličnejših poklicev. Nekateri so specializirani za vohunjenje v industriji. Navadno vohun v tuji državi ne poroča o svojem uspehu svojemu nadrejenemu šefu v tuji državi, temveč opravi poročanje vohuni v bližnji nevtralni državi, med tem ko so na oddihu ali na nedejskem izletu v nevtralni državi.

Večina navadnih vohunskih agentov izhaja iz vrst kriminalne policije in iz vrst političnih emigrantov. Specialne vohunske agente pa pripravljajo sodobne države v posebnih šolah, v katere sprejmejo samo najbolj primerne in sposobne kandidate. Kandidat ne sme biti starejši od 30 let.

V šoli za vohunsko službo so glavni predmeti telovadba, pouk o lepem vedenju in o kazenskem pravu ter pouk o zakonih, navadah, običajih ter gospodarskih, socialnih in kulturnih prilikah tiste države, v kateri bo kandidat po prestanem strogem izpitu opravljal svojo službo. Razumljivo je, da je znanje kandidatov glede pisane in desifrirane tajne pisave popolno. Kandidati se morajo podvreči strogim izpitom iz mnemotehnike, pri katerih dokažejo sposobnost besednega, očesnega, sluhnega in okusnega spomina. Znati morajo prebrati pisane ali tiskane stavke v obratni smeri, in jih citirati na pamet. Velike važnosti v teh šolah je tudi pouk o fiziognomiji. S pomočjo filma se kandidatje vežbajo v poznavanju najrazličnejših tipov človeškega obraza in teleasa. Dober spomin je sploh glavna vrlina, ki jo mora vohunski agent imeti.

Možgani dobrega vohunskega agenta so pravcata enciklopedija, kajti pri opravljanju vohunske službe si dober vohun ničesar ne zabeleži, temveč si vse trdno zapomni. Najmanjša beležka, ki bi jo proti-

Peter Zgaga

TRENUTKI SREČE

Slovenci smo v splošnem skromni ljudje in ne hrepimo po kdove kakšnem bogastvu ali telesnih blagih. Da imamo le za sproti in če drugoga ne kot marelo za deževne dni, pa smo lepo zadovoljni s svojo usodo.

Ne bom rekel, da vsi, kajti tudi med nami se dobe izjeme. To so taki, ki si ničesar ne privoščijo, dasi bi si lahko, in bi raje živeli ob kruhu in vodi, samo da bi se kupček srebrnikov večal in se zajetje poldil.

Samo da je za sproti in za potrebo, sem rekel, joj in prejoj je pa, ako ni.

Menda bo tega že deset let, ko sem vročega popoldne obiskal v Ridgewoodu prijatelja. Njegova žena mi je povedala, da je doma in da že ves dan v kleti tiči.

— Dobro znamenje, — si mislim in se odpravim po temnih stopnicah v prostor, ki nam je bil v časih prohibicije nekakšno svetišče. Toda svetišče je bilo pustošeno in prazno. Prah ga je pokrival in debele pajčevine so ga prepregale.

Prijatelj je sedel na debelem hrastovem kledu in zamišljeno zrl predse.

— Sem mislil nekaj drv nacepiti, — mi je pojasnjeval, — pa se mi nič ne ljubi. Se tu zdolaj je vroče. — In res je bila poletna soparica prodrla prav do kleti.

— Kako pa sicer? — ga vprašam. — Vse prazno! — Vse mi žalostni pritrdi. V vrsti so stali štirje sodi in ko sem potkal nanje, je zagrmelo iz njih kakor iz groba.

— Ah, — ga poskušam tolažiti, dasi sem bil istotako tolažbe potreben kakor on, — po treh mesecih bo pa vse drugače. — V treh mesecih lahko že stokrat žeje umrem, — odvrne kisto in skuša pljuniti, pa ne more zbrati dovolj sline v suhih ustih.

Oba sva umolknila. Ko so se mi oči nekoliko privadile somraka, obični moj pogled na črnem cekarju iz umetnega snjaja, visecim izpod stropa. Iz njega je molelo neko ovenelo zelenje.

— Kaj imaš pa tam? — ga vprašam.

— O, tisto je pustil gospodar, od katerega sem hišo kupil pred petimi leti. Pelin je notri, suh pelin. Rekel je, da naj imam za zdravlilo. Kaj mi bo suh pelin, saj imam svežega dovolj na vrtu. Kar koj bom vrgel proč tisto šaro.

Ko je smenel cekar, je v njem sumljivo zažvenketalo. — Težko je, — je prebledel. — Salament, kaj pa je to?

Pelin je bil tako suh, da se je sesul v prah, ko je segel vanj ter privlekel iz cekarja pet zapечатih steklenic. Tako dobelega vina kot je bilo v njih, nisva še nikdar prej okusila.

Velike sreče je človek deležen tudi sponaladi ali jeseni, oziroma ko natakne nase obleko, ki je že dolgo ni nosil. Spončetka mu je nekoliko nerodno, kajti zdi se mu, da so hlače predolge ali prekratke, sukničje preozke ali pretesne. Zepi se mu zide vse drugače ustvarjeni in obratniki ni tak kot bi moral biti. Včasih traja več dni, predno se stari novotariji privadi. Ko mu nekega dne zdrkne cent ali nikelj skozi luknico v žepu, ga začne iskati in otipavati podlogo. Takrat mu nekaj zašumi med prsti. Kaj je? Košček papirja? Staj račun? Ali pa ... pa ne da bi bil ...?

Da, uganil si, prijatelj: dolar je. Precej zmekkam in umazan, toda navzlic temu pristen ameriški dolar.

Ljubše ti je to izgubljeno in zopet najdeno dete kot drugih dolarjev, ki se jih zaveš in jih imaš v računu kot svojo last.

To je užitek, katerega prekaša še ena sama sladkost. Pozno ponoči se vrneš domov. Vse šore so že zdavnaj zaprli. Začneš stikati po žepih. Nič! Vse police pregledaš in vse predale pretakneš. Nič! Vsi pepelniki so prazni. Po parurnem iskanju najdeš v kotu, kamor slučajno ni segla gospodinjinja metla, košček cigarete.

Edinole strasten kadilec ve, kaj se to pravi.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

Za \$ 6.36	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 20.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— \$ 2.60
200 Dinar.	— 5.00
300 Dinar.	— 7.25
400 Dinar.	— 9.50
500 Dinar.	— 11.75

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljatve v Jugoslavijo začelo preklicati. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vtrčiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam potisnana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opazujemo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasniti.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$2.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : : POTNIŠKI ODDELEK : : :
216 West 18th Street, New York

Tamerlanov meč v Rigi

Revala poročajo dne 10. oktobra 1827 je ruski car

laj I. prišel v Rigo. Pri kot je bila njegova namajhnim spretnostom, adjutantom, in dvema koma. Vendarle je carjev vzbudil življenje mesta, sicer potekalo lenobno in poslovnih dogovorov. Na ki jih je jesensko deželno razmeščalo, je bilo številne okorne kočije v škimi in kurlandskimi pleki so zaradi visokega ca hiteli v mesto. Iz Mi drugih krajev so prihajali upravniki in vojniški poveljniki. Sli in ki lovec so begali po starih ulicah, in trojke so s nim trušcem grmele po nitnem tlaku proti gradu, se je car ustavil. Tretji po prihodu carja Nikolaja red gradom ot-tala kurir-rojka; konji so bili prepo-in penasti, da se je kar lo z njih. Ves zaprašen in tropljen z blatom je iz trojzstopil poročnik 39. lovskopolka Buchmayer, katerega rjšji poveljnik Paskijevič al s perzijskega bojišča v o, da bi carju poročal o Erivana. Službojočnik je prišel na koj odvedel adjutanta ta na ga je še isti odvedel v sprejemnico. Nikolaj je nemirno pričakokurirja. Vstal je in je bil bled, kakor zmeraj kadar il razburjen. "Kakšne noimate?" je vzkliknil car pivšemu poročniku.

Trdnjavo Erivan so zavzele Vašega Velikanstva." odvrnil se in je izročil Ni-ju Paskijevičevo sporočilo se neki podolgovati pred, ki je bil zavrt v rdeče me- usnje. To je bil Tamerlanov meč in z njim je bilo tako-

Perzijska trdnjava Erivan bila na glasu, da je nezavzet. Navzlic temu pa so jo ke čete pod vodstvom genea Krasovskega zavzele po tedenskem obleganju. Trd-vo je branil Hasan Kan, ki je v prejšnjih perzijsko-tur-kih bojih močno izkazal s svo- hrabrostjo. Da bi ga prav- ebej odlikoval, ga je pad- vprašal, kaj si najbolj že- Ze od nekdanj pa so imeli perzijski zakladniki meč, ki bil last nekdanjega osvoje- ea Tamerlana. Hasan Kan je kot posebno odlikovanje rosil to slavno orožje.

Ko je bil Erivan že hudo v- ki, se je njegov branilec očil, da skrivši zapusti trd-vo in pokliče jedro perzijs- let čet v Erivan. Toda heg mu je ponesrečil. Rusi so uzili Hasana Kana in njegove spretnosti, ko so se po vrvi ačali po skalnati steni ni- pl. Kmalu so začele frčati gle krog predznožev. Pri- a pa se je zgodovinski meč- sana Kana odpasal in je knil v trdnjavski jarek.

Ko je Krasovski prijel v- zeti Erivan, so mu koj spo- šili, da je Hasan Kan z 200 ostovolje odšel v veliko mo- jo in da je prisegel, da raje- urje, ko da bi se vdal. Če- av so Krasovskega posvarili, nerad vendarle takoj odjez- l k mošnji in je v spremstvu koliko častnikov stopil va- o. Čez nekaj hipov je bil že koljen s Hasanovimi vojska-

Krasovski in njegovi voj- niki bi bili čez nekaj sekund- rti, če bi ne bil Hasan Kan reprecil strahotni umor. Brž- ne se je bil spametoval ob- gledu na svojega nasprotni- , ki je tako hlabro stopil v- edo povražnikov. Pristopil h generalu, mu izročil svoj- eč in izjavil, da je njegov- etnik. Ruski general je še- ti dan, zvedel o usodi slava- ga Tamerlanovega meča. Po- rbnem škanju in zaradi ob- ubljene nagrade, se je pospe- lo najti meč v jarku trdnja-

ve. Krasovski je meč hotel vr- niti Hasanu, a ta ga ni maral sprejeti, čes, da ni več vreden, da nosi meč in da naj general razpolaga z njim. General Krasovski je poslal svojega poročnika Buchmayer-ja, ki se je bil zelo odlikoval pri napadu na trdnjavo, k viš- jemu poveljniku Paskijeviču s predlogom, naj Buchmayer kot sel poroč- carju o zavzetju Eri- vana in mu izroči Tamerlanov meč kot dragoceno trofej. Car Nikolaj je bil neizmerno vesel padea Erivana. To dejanje nje- govih čet je bilo velikega stra-

Iz Jugoslavije

Ubil je nečaka, ker ga je hotel pomiriti z ženo.

Premožni posestnik Djordje Radić v znanem obsejnim kraju Horgoš nad Subotico, je z nožem prepral trehuh svojemu nečaku Stjepanu Radiću, ker se je ta prizadeval, da bi strica spravil z njegovo ženo. Žena je živela v večnem strahu pred nasilnim možem, zato je bil nečak Stjepan naprošen, naj vpliva na strica, da bo spet sprejel ženo pod streho, ker je nedavno pobegnila od njega. Stric Djordje, ki je bil pijan, pa je najprej udaril sosedo, ki je bil v družbi in je odobravala Stefanov na- svet, nato pa je potegnil nož in ga zabil Stefanu v trebuh. Stefan je v nekaj minutah iz- dihlil. Stric Djordje je polo- žil krvavi nož poleg trupla, na to pa je klical sosedo: "Primi- te k meni, imam mrljica v hi- ši!" Ko so prišli orožniki, so našli Djordja Radića, ko si je pri vodnjaku umival krva- ve roke.

V silobranu ustrelil sina.

Pred osiškimi okrožnim so- diščem se je zagovarjal kmet Pero Vujić-Radulović iz Donje Bukovice, ki je letos 23. maja ustrelil svojega sina Nikolo, ki ga je napadel s sekuro. Ni- kola, ki je bil zelo nasilen člo- vek, je svojemu očetu večkrat grozil s smrtjo. Sodišče je smatralo silobran za dokazan in je obtoženega očeta opro- stilo.

Stoletnico poroke sta praznovala

IVas Dragoslavci pri Varaž- dinu je bila te dni prizorišče edinstvene slovesnosti. Zakon- ca Franc in Katarina Jurić sta v krogu svojih številnih potom- cev slavila nič manj kakor sto- letnico svoje poroke. Zakonec sta bila rojena leta 1820 in sta se poročila leta 1839, ko sta bi- la stara po 19 let. Oba, mož in žena, sta kljub visoki sta- rosti 119 let še zelo krepka in pri močeh. Mož vsak dan za- dovoljno pokadi nekaj pipice tobaka, žena pa ima še tako dobre oči, da ne potrebuje očal.

Bivši župan obsojen na jeco zaradi razbojništva

Svoječasno smo že poročali o bivšem županu v Zurovcu na Hrvatskem, Jozu Koturaku, ki se je spozabil tako daleč, da je izvršil roparski napad na 76- letno staro Evo Mihoković. Te dni se je moral zaradi tega roparskega napada zagovarja- ti pred okrožnim sodiščem v Bjelovarju. Koturak je pred sodiščem gladko vse priznal. Priporočuje pa, da ga je k zlo- činu nagovoril bogati kmet St. Radić. Kritičnega dne je vstal ob 3. zjutraj ter se širil v blev, odkoder je hotel nadzorovati gibanje stanke. S seboj je imel pol litra žganja. Ko je popil vse žganje je zapal. Ko se je prebudil, je videl, da je star-

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

teškega in še bolj političnega pomena, Paskijevič se je smel odslej imenovati grof Erivan- ski. Seveda je bil tudi poroč- nik posebno odlikovan. A Ta- merlanov meč je car Nikolaj podaril mestu Rigi.

ka v hiši sama. Namazal si je obraz s sajami in prahom, zle- zel s hleva ter napadel starko. Davil jo je toliko časa, da mu je povedala, kje ima skrit de- nar. Vzel je vrečico, v kateri je bilo 23.000 din in pobegnil v gozd. Na begu ga je opazil neki kmet, ki ga je kljub po- mazanemu obrazu poznal. Ne- kaj časa je tekel za njim, na- kar mu je preganjani Koturak zaklical: "Sonce ti tvoje, spo- znal si me, zato se me le va- ruji!" Kmet je zaradi te gro- znje opustil zasledovanje. So- dišče je bivšega uglednega žu- pana Koturaka obsodilo na 2 leti ječe.

280 kg težak jelen ustreljen

Posestnik lovec Ignac Pau- lat iz Virovitice je na svojem lovišču v gozdu Vis-Metika ustrelil krasnega jelena šest- najstera. Ubil ga je z mojs- trskim strelom iz daljave 60 me- trov. Jelen je bil star 8 let, dolg 2,30 m in težak 280 kg. Imel pa je samo en rog. Neki virovitiški mesar je prodajal meso ubitega jelena po 8 din za kilogram.

Po sedmih letih se je maščeval nad tekmečem

V Jakovu v Vojvodini je veseljčica v gostilni večja družba kmečkih mož in fan- tov. V gostilno je tudi stopil mladenič Čosa Nehurić. Čim je v družbi zagledal 27-letnega Lazarja Popovića, je potegnil nož in ga zasadil Lazarju tri- krat v prsi. Ko so ga aretirali, je Čosa izpovedal, da sta pred sedmimi leti on in Lazar dvorila neki mladenki. Ona pa se je odločila za Lazarja in se z njim tudi poročila. Ze po- gostokrat je Čosa pretil La- zarju, da se mu bo maščeval. Šele zdaj po 7 letih je nanesla prilika, da je maščevanje tudi izvršil.

Rekorderji pri pitju žganja

O žalostnem rekordu poroč- ja "Novosti" iz vasi Sikirev- cev, nedaleč od Djakovca v Sla- voniji. Ker so slive v Slavo- niji izvrstno obrodile in jih kmetje ne morejo prodati, jih prekuhavajo v žganje. Tako sta tudi Stefan Vujić in Mato Čukić nedavno noč nakuhala 25 litrov žganja. Nato je v istem kotlu kuhali svoje slive se sosed Franjo Lučić, ki je taktisto dobil 25 litrov žganja. Medtem ko sta Čukić in Vujić pomagala Lučiću pri kuhi, sta srebala svoj pridelek. Ko pa je bilo kuhano, še Lučićovo žga- nje, so seveda okušali še nje- govo kapljico. Pridružila sta se še dva sosedo. Začeli so piti ob 9. zvečer in že ob 2. zjutraj ni bilo od vseh 50 litrov žga- nja niti srage več. Pivci so se tako napili, da so jih doma- či našli naslednje jutro vseh čet v tako globokem snu, ka- kor da so mrtvi. Vendar so jih vse spet obudili k življe- nju. O tem edinstvenem re- kordu govori vsa okolica.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.75

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300.000.—, kaže svet, kakoršen je danes in Vam pomaga razumevati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

Posebne zanimivosti

TABELE:

Potovanja odkritij in raziskovanj. Sončni sestav. Velikosti in globočina morja in jezer. Največja jezera in oto- ki. Najdaljše reke in pre- kopi. Najvišje gore — najvi- višji slapovi. Razdalja zračnih prog med mesti.

DIAGRAMI:

Predeli zemlje. Značaj krajev na ze- mlji. Poglavitne vere na sve- tu. Seznam ver v Združe- nih državah.

HAMMOND'S NEW ERA ATLAS OF THE WORLD

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE

VSI ZEMLJEVIDI V BARVAH

ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

POZOR! Zaradi carine na angleške knjige, naj rojaki v Kanadi pošljejo povrh še 25 centov v delno pokritje carine.

Svojo teto mu je prodajal

V Sarajevu so aretirali Mu- harema Bektića, ki je proda- jal svojo teto Ibrahimu Muja- giću, katerega je izvabil v gozd in ga oropal. Mujagić prišel obiskat ženo v Sarajevo. Seznani se je z Bektićem, ki je izkoristil priliko in ponudil je Mujagiću svojo mlajšo teto. Povabil je Mujagića v Semi- zovac. Med potjo je Bektić spjel Mujagića v gozd, kjer ga je napadel s kolom in ga o- ropal. Odsel je tudi Mujagi- čovo obleko in čevlje ter pu- stil žrtev nezavestno v gozdu.

Drugo jutro so kmetje našli Mujagića v gozdu in ga odne- sli v sarajevsko bolnišnico.

Skrivnostna smrt mlade lepote

Kopaljšni nameščenec v Da- ruvaru je čul iz kopaljškega parka klice na pomoč. Ko je šel gledat, je našel na klopi 20-letno Jeleno Obradovićevu, doma iz Huma, ki se je zvijala od bolečin. Poleg nje je bilo na klopi nekaj čokolade in po- tlehi so bili razmetani papirč-

ki, v katere so bili prej zaviti bonboni. Kovačev je vprašal dekle, kaj se je z njo zgodilo in mu je povedala jecljaje, da je bila v ljubavnih stikih s Fr. Brkljačevićem, železniškim kur- jačem v Pakracu, in da ji je on dal nekakšne praške za od- pravljanje. Po kakih 10 minu- tah so dekle prijeli strašni kr- či. Kovačev je dekle spravil k zdravniku. Ta ji je dal in- jekcije, vendar je sirota kmalu nato podlegla bolečinam. Zade- va je bila prijavljena sodišču, ki je odredilo raztelesenje, da se dožene morebitna krivda ljubimca.

Žrtve neurja v Hercego- vini

Tudi v Hercegovini so zad- nje čase besnele nevihte, ki so povzročile v raznih krajih ve- liko škodo. V vasi Lokvah pri Stolcu je strela treščila v hišo kmeta Šatorja. Ubila je ženo, medtem ko je Šator bil samo omtamljen, otroku pa se ni zgo- dilo nič. V vasi Dubravah pri Mostarju je strela treščila v hi- šo kmeta Mustafa Krema ter je ubila Mustafa in njegovo- ženo.

Smola z občinsko bla- gajno

Iz Slavonskega rBoda poro- čajo, da so se zločinci spravili na občinsko blagajno v Andri- jević. Blagajno so popolnoma razbili. Toda po napornem de- lu so se morali prepričati, o- slabih časih. V blagajni nam- reč niso našli niti prebitega di- narja.

V večnost si je svetil z zadnjo cigareto.

V bližini železniške postaje v Oroslavju v Vojvodini je šel v smrt 20-letni Josip Kovač. Pričakal je vlak, nato se je s poslednjo prižgano cigareto vlegel na progo da mu je loko- motiva odrezala glavo. Ko so železničarji našli truplo, so vi- deli, da je fant v desnici kr- čevito držal vžgalico, v levici pa cigareto in si je tako sam posvetil v večnost.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITIČNI POLOŽAJ

VELIKOST KNJIGE
9½ x 12 in.

Z VSAKIM NAROČILOM POSLJEMO BREZPLACNO

VAŠO IZBIRO 5

KNJIG katere so v seznamu na zadnji strani lista.

RAZMNOŽEVANJE BAKTERIJ.

Drobne bakterije, ki so prav za prav rastline in sicer tako majhne, da jih gre na glavico bučke najmanj 2.000. so navzlic temu tako hud nasprotnik in sovražnik človeka, da ga lahko uničijo. Človek je 1.700.000-krat večji od bakterije in pet trilijonkrat težji, pa ven- dar pogosto tej drobnosti živali- ci odno- no rastlinici podleže.

Zakaj so bakterije tako ži- lave in nevarne v borbi s člo- vekom? V prvi vrsti zato, ker se zelo hitro razmnožujejo. Zarodek azijske kolere se raz- polovi vsakih pet minut. To pomeni, da bi zrastle v 15 mi- nutah svoje vegetacije vsi nje- govci potomci do višine člove- ka, če bi hrana ne omejevala za razvoj ugodnih pogojev. Zarodek bakterije, ki je pro- drl v človeka, bi lahko v pič- lent dnevu vsega požrl, če bi bilo seveda človeško telo za bakterije prikladna hrana. K sreči to ni, sicer bi bakterije kmalu pokončale vse ljudi.

